

**ВІШІЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ
СУД УКРАЇНИ**

01029, м. Київ,
вул. Московська, 8, корпус 5

**ВІШІЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНІЙ
СУД УКРАЇНИ З РОЗГЛЯДУ
ЦІВІЛЬНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ**

03049, м. Київ, просп. Повітрофлотський, 28

15 жовтня 2020 року

XVIII з'їзду суддів України

Шановні делегати з'їзду суддів України!

Судді вищих спеціалізованих судів висловлюють повагу наполегливій роботі органів суддівського самоврядування, яка, не зважаючи на умови неусталеності відносин усередині державної влади, спрямовується на вирішення численних проблем, пов'язаних із діяльністю судів та забезпеченням незалежності суддів.

Вважаємо за необхідне у черговий раз нагадати суддівській спільноті про кричущі порушення прав 49 суддів вищих спеціалізованих (касацийних) судів, а також про неприкрите ігнорування найвищими державними інституціями рішення XVII позачергового з'їзду суддів України від 30 жовтня 2019 року, копії якого Рада суддів України 11 листопада 2019 року направила Голові Верховної Ради України та Президенту України з пропозицією розглянути питання щодо законодавчого врегулювання статусу суддів вищих спеціалізованих (касацийних) судів та внесення відповідних змін до Закону України «Про судоустрій та статус суддів».

«Реалізація» рішення з'їзду суддів завершилася на листі Офісу Президента від 13 грудня 2019 року про передачу рішення з'їзду для опрацювання членам Комісії з питань правової реформи.

За рік у вирішенні проблеми не відбулося жодного зрушення. Утім стало буденним під гаслами верховенства права та неухильного дотримання високих міжнародних стандартів заявити про необхідність повноцінної судової реформи.

Нажаль без відповіді залишається і наше звернення до Ради суддів України від 25 вересня 2020 року, у якій ми просили у межах визначених Законом України «Про судоустрій і статус суддів» повноважень вжити заходів щодо забезпечення незалежності суддів вищих спеціалізованих (касацийних) судів та відновлення їх професійної діяльності.

Змушені констатувати, що внаслідок судової реформи 2016 року у Державі існує два Верховних Суди, судді вищих спеціалізованих судів, як і судді Верховного Суду України, безпричинно усунені від професійної діяльності. Бездіяльність з боку найвищих державних інституцій у питанні законодавчого врегулювання правового статусу суддів Верховного Суду України

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ
9 рс-422/2021
05.03.2021

та вищих спеціалізованих (касаційних) судів¹, фактичне ігнорування з грудня 2017 року існування проблеми, продемонстрували зневагу до авторитету суддів та замасковане нівелювання основних гарантій незалежності судової влади.

З 15 грудня 2017 року в зв'язку з припиненням діяльності Верховного Суду України та вищих спеціалізованих (касаційних) судів, які відповідно до ст. 125 Конституції України були вищими судами відповідної спеціалізації, ми припинили здійснення судочинства. На сьогодні ми є суддями за юридичним статусом, які позбавлені можливості здійснювати свої повноваження оскільки фактично ми є суддями без суду. При цьому, з огляду на законодавчі обмеження, ми не можемо займатись іншою оплачуваною роботою, наприклад бути адвокатом, обіймати посади в державних органах тощо.

Таке недопущення до професії триває майже три роки та негативно впливає на наше професійне і на приватне життя. Весь цей час ми не просто усунуті від виконання повноважень судді. Ми виключені із професійного спілкування, оскільки не можемо брати участь у інших заходах, в яких традиційно судді беруть участь (круглі столи, конференції, спільні з іншими фахівцями у галузі права зустрічі для обговорення питань правозастосування). Ми позбавлені права захищати свої права на рівні суддівського самоврядування, оскільки їх позбавили права участі у формуванні Ради суддів України. Делегатів наших судів не визнавали повноважними учасниками з'їзду суддів. Навіть Національна школа суддів України наше звернення щодо забезпечення проходження періодичного підвищення кваліфікації, відмовила із посиланням на невизначеність нашого статусу.

Й хоча частина суддів підтвердили здатність здійснювати правосуддя у відповідних касаційних судах, що входять до складу Верховного Суду, нас не допускають до професії та, позбавивши робочих місць, нараховують суддівську винагороду за законом, який втратив чинність².

Запровадженими змінами до Конституції України (щодо правосуддя)³ передбачено перехід до трирівневої судової системи, а у нормах розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону «Про судоустрій і статус суддів»⁴ міститься положення про утворення Верховного Суду за результатами конкурсу на посади суддів Верховного Суду у відповідних касаційних судах (п. 4).

На підставі таких законодавчих змін усі судді Верховного Суду України та судді вищих спеціалізованих (касаційних) судів фактично втратили свої посади, при цьому не з моменту набрання такими змінами чинності – 30 вересня 2016 року, а з 15 грудня 2017 року – моменту початку діяльності «нового» Верховного Суду, про утворення якого досі відсутній відповідних розпорядчий акт, як того вимагає ст. 126 Конституції України.

¹ За 2019-2020 року суддями вищих спеціалізованих судів направлено близько 30 звернень до Президента України, Верховної Ради України, Вищої ради правосуддя тощо.

² Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 10.07.2010 року №2453-IV.

³ Закон України Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) від 02.06.2016 р. № 1401-VIII

⁴ Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016р. № 1402-VIII

Разом із тим у порушення вимог підпункту З пункту 16-1 Перехідних положень Конституції України та рекомендацій Венеціанської комісії щодо трансформації вищих спеціалізованих судів у підрозділи Верховного Суду України⁵, можливість продовження здійснення повноважень як судді касаційного суду для суддів вищих спеціалізованих суддів, що призначенні на посади безстроково, була поставлена в залежність від результатів участі на загальних засадах у конкурсі на заміщення «вакантних» посад у Верховному Суді, конкуруючи із всіма іншими кандидатами (як суддями не касаційних судів, так і кандидатами, які ніколи не обіймали посади суддів).

Отже, Держава запровадила законодавство, яким автоматично припинила наші повноваження без проведення оцінки здатності їх виконання та видання відповідного розпорядчого акту, що становить порушення легітимних очікувань, які ґрунтувались на чинному законодавстві України та міжнародних стандартах⁶, зокрема Ради Європи, стосовно незалежності суддів.

Відповідно до міжнародних стандартів забезпечення терміну перебування на посаді та незмінюваності - ключові елементи принципу незалежності суддів. Відповідно до Конституції України судді мають гарантований термін перебування на посаді до часу обов'язкового виходу у відставку⁷. Призначення на посаду на постійній основі має бути призупинене лише у випадках значного порушення дисциплінарних або кримінальних положень, визначених законом, або якщо суддя більше не може виконувати суддівські функції. Достроковий вихід судді у відставку повинен бути можливим лише на прохання цього судді або у зв'язку зі станом здоров'я. Суддя не може отримати нове призначення або бути переведеним на іншу судову посаду без його згоди на це, крім випадків, коли щодо нього вживаються дисциплінарні санкції або здійснюється реформування в організації судової системи⁸.

⁵ Висновок CDL-AD(2010)003, 16 березня 2010 року, параграфи 20-21;

Висновок CDL-AD(2015)027, 26 жовтня 2015 року, параграф 11;

Висновок 803/2015 CDL-PI(2015)016 від 23-24 жовтня 2015 року параграфи 19-20.

⁶ Основні принципи незалежності судових органів (Схвалені резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та 13 грудня 1985 року);

- Рекомендації щодо ефективного впровадження Основних принципів незалежності судових органів (Прийняті резолюцією Економічної та соціальної Ради ООН 1989/60 та схвалені резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 44/162 від 15 грудня 1989 року);

- Монреальська універсална декларація про незалежність правосуддя (Перша світова конференція по незалежності правосуддя, Монреаль, 1983 рік)

- Загальна (універсална) хартія суддів (Схвалена Міжнародною асоціацією суддів 17 листопада 1999 року, Тайпей (Тайвань))

- Європейська хартія про статус суддів (8-10 липня 1998 року);

- Висновки Консультативної ради європейських суддів для Комітету Міністрів Ради Європи "Про стандарти незалежності судових органів та незмінюваності суддів" (№ 1 (2001));

- Рекомендація CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки.

⁷ Пункт 16¹ Перехідних положень Конституції України: З дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)": 3) судді, які обрані суддями безстроково, продовжують здійснювати свої повноваження до звільнення або до припинення їх повноважень з підстав, визначених Конституцією України.

⁸ Пункти 49, 50, 52 Рекомендації № R (2010) 12 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки.

Про дотримання принципу незмінності суддів, що є складовою конституційної гарантії незалежності суддів, неодноразово наголошувалось у рішеннях Конституційного Суду України⁹.

У контексті тлумачення, наданого Конституційним Судом України у справі № 1-1/2010 щодо офіційного тлумачення термінів «найвищий судовий орган», «вищий судовий орган», «касаційне оскарження»¹⁰, судді вищих спеціалізованих судів з моменту призначення були суддями касаційних судів. Після реформи 2016 року відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Верховний Суд здійснює повноваження суду касаційної інстанції для чого в його складі було утворено касаційні суди відповідної спеціалізації.

У конституційному поданні від 5 жовтня 2016 року Верховного Суду України¹¹ порушувалось питання її щодо суддів вищих касаційних судів, проте Конституційний Суд України утримався від розгляду цього питання і зосередився виключно на статусі суддів Верховного Суду¹².

Попри мовчання Конституційного Суду щодо статусу суддів ліквідованих вищих спеціалізованих (касаційних) судів, його висновки і підхід також є релевантним до ситуації, в якій опинились судді вищих спеціалізованих (касаційних) судів, та обумовлюють розумне очікування нашого переведення до відповідних касаційних судів, утворених у складі Верховного Суду, що узгоджується з конституційними гарантіями. Зокрема, таке очікування ґрунтуються на підході, який було застосовано Конституційним Судом у згаданому рішенні 2-р/2020. Порівняння повноважень вищих касаційних судів та касаційних судів, утворених у складі Верховного Суду, свідчить, що фактично реформування не призвело до ліквідації касаційних судів як інституту, оскільки такі суди залишились з тими ж повноваженням як складові елементи структури Верховного Суду.

На необхідність дотримання відповідних європейських стандартів незалежності судової влади у ході судової реформи у чергове наголосила Венеціанська комісія у висновку від 9 жовтня 2020 року щодо законопроекту № 3711 «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів»¹³.

Зокрема, такі принципи (стандарти) як чіткість, передбачуваність, послідовність та узгодженість законодавчої бази, а також стабільність

⁹ Рішення Конституційного Суду України від 18.02.2020 р. № 2-р/2020. п. 13.

¹⁰ Рішення Конституційного Суду України від 10.03.2010 року № 8рп-2010 у справі № 1-1/2010 щодо офіційного тлумачення термінів "найвищий судовий орган", "вищий судовий орган", "касаційне оскарження", які містяться у статтях 125, 129 Конституції України.

¹¹ Конституційне подання Верховного Суду України щодо відповідності (конституційності) окремих положень пунктів 4, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 17, 20, 22, 23, 25 розділу XII "Принципів і перехідні положення" Закону України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII "Про судоустрій і статус суддів" статті 6. частинам першій і другій статті 8. частині другої статті 19. частинам першій і другій статті 24. частинам першій і другій статті 55. частинам першій, п'ятій і шостій статті 126 Конституції України.

¹² Рішення Конституційного Суду України від 18.02.2020 р. № 2-р/2020.

¹³ Висновок від 9 жовтня 2020 року CDL-AD (2020) 022-2. п. 72.

законодавства¹⁴; правовладдя¹⁵; незмінюваності¹⁶; можливість переведення проти волі судді лише у виняткових випадках (дисциплінарна, кримінальна відповіальність)¹⁷, закріплений не лише у висновках Венеціанської комісії, а й у висновках Консультативної ради європейських суддів та рекомендаціях Комітету Міністрів Ради Європи, рішеннях Європейського суду з прав людини та Рішеннях Суду Справедливості Європейського Союзу.

Нажаль, наведені стандарти залишилися на папері, а положення Закону України «Про судоустрій і статус суддів» до цього часу не відновлюють наше право здійснювати повноваження та містять норми прямої дискримінації за професійною ознакою суддів вищих спеціалізованих (касаційних) судів, у тому числі наших колег у відставці. Зокрема, регулювання розміру суддівської винагороди залежить від інстанційного статусу судді, який у діючій редакції Закону України «Про судоустрій і статус суддів» для суддів вищих спеціалізованих (касаційних) судів не визначений. Верховний Суд у складі Касаційного адміністративного суду у ряді справ¹⁸ щодо суддівської винагороди висловив правову позицію, за якою на суддів вищих спеціалізованих судів не поширюються гарантії незалежності судді у вигляді суддівської винагороди за нормами Закону № 1402-VIII, який не передбачає у судовій системі України відповідних вищих судів.

Ми єдині в Україні судді, які позбавлені права вийти у відставку на умовах діючого Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Від розміру нашої суддівської винагороди залежить розмір довічного грошового утримання суддів у відставці, які на сьогодні позбавлені права на перерахунок раніше призначеного щомісячного довічного грошового утримання відповідно до порядку, визначеного частиною 4 статті 142 діючого Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Свідоме допущення прямої дискримінації в галузі праці (що є порушенням статті 14 Європейської конвенції з прав людини та вимог Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»), а також неприкрите ігнорування з боку найвищих державних інституцій необхідності вирішення проблеми змусили озвучити її перед Європейським судом з прав людини¹⁹.

¹⁴ Висновок № 969/2019 CDL (2019) 027 від 09 грудня 2019 року, п. 13.

¹⁵ Висновок CDL-AD(2016)007 від 18 березня 2016 року, п. 80.

¹⁶ Висновок № 966/2019 CDL-AD (2019) 020 від 14 жовтня 2019 року;

CDL-AD(2012)001 від 16-17 березня 2012 р. п. 111;

CDL-PI(2015)016 від 23-24 жовтня 2015 року п. 37;

Рішення Суду Справедливості Європейського Союзу в справі № C-192/18 «Commission v. Poland» («Комісія проти Польщі»);

Висновок № 1 (2001) КРСС щодо стандартів незалежності судової влади та незмінності суддів;

Рекомендації CM/Rec(2010)12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки, ухваленою 17 листопада 2010 року;

Висновок № 18/2015 від 16 жовтня 2015 року КРСС «Позиція судової влади та її відносини з іншими гілками державної влади в умовах сучасної демократії» п. 2.

¹⁷ № 969/2019 CDL (2019) 027 від 09 грудня 2019 року, п. 38.

¹⁸ Постанова ВС КАС від 14.07.2020 року у справі №826/13405/17; <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/90367006>

¹⁹ У вересні 2020 року до Європейського суду з прав людини суддями подано 29 заяв.

Ураховуючи викладене та відповідно до пункту 7 частини 2 статті 129 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»,

просимо з'їзд суддів України :

1. З метою захисту професійних інтересів суддів вищих спеціалізованих (касацийних) судів та суддів у відставці цих судів, звернувшись до Президента України та Верховної Ради України з пропозиціями з питання законодавчого врегулювання правового статусу суддів Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищого господарського суду України, Вищого адміністративного суду України та внесення відповідних змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів»;

2. звернутися до Консультивативної ради європейських суддів із питом про надання публічного висновку щодо дотримання міжнародних стандартів у сфері судочинства в частині забезпечення гарантій незалежності судді, положень статей 125 та 126 Конституції України органами державної влади України під час реформи судової системи, зокрема ліквідації одних та утворенні інших судів, реорганізації (злиття) судів та пов'язаною із цим необхідністю вирішення питання переведення суддів без конкурсу до іншого суду.

Додаток:

Рішення спільніх зборів суддів Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ та Вищого адміністративного суду України від 15.10.2020 року №2.

З повагою, уповноважені зборами суддів

Суддя Вищого спеціалізованого суду України
з розгляду кримінальних і цивільних справ

Суддя Вищого адміністративного суду України

Є. Євграфова

С. Головчук

Контакти для зв'язку та листування:

*суддя Євграфова Єлизавета Павлівна
08296, Київська обл., с. Ворзель, вул. Молодіжна, 32
yv.elisa@gmail.com; 067 369 18 73*

*суддя Головчук Світлана Володимирівна
s.golovchuk@gmail.com; 068 043 47 60*

ВІЩИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ
СУД УКРАЇНИ

01029, м. Київ,
вул. Московська, 8, корпус 5

ВІЩИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНІЙ СУД
УКРАЇНИ З РОЗГЛЯДУ ЦІВІЛЬНИХ
І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ

03049, м. Київ,
просп. Повітровофлотський, 28

РІШЕННЯ
СПІЛЬНИХ ЗБОРІВ СУДДІВ
ВІЩОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО СУДУ УКРАЇНИ
З РОЗГЛЯДУ ЦІВІЛЬНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ та
ВІЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ

15 жовтня 2020 року

м. Київ

№ 2

Про звернення до Верховної Ради України,
Президента України, XVIII З'їзду суддів України,
Пленуму Верховного Суду та Пленуму Верховного Суду України,
Ради суддів України, Вищої ради правосуддя
та Консультативної ради європейських суддів

Заслухавши інформацію судді Віщого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ Євграфової Є. П. та судді Віщого адміністративного суду України Головчук С. В. щодо висновку Венеціанської комісії від 8-9 жовтня 2020 року та проведення 18 листопада 2020 року парламентських слухань «На шляху до справедливого судочинства в Україні»,

ВИРИШИЛИ:

1. Доповідь судді Віщого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ Євграфової Є. П. та судді Віщого адміністративного суду України Головчук С. В. взяти до відома.
2. З питання порушення гарантій незалежності суддів звернутись до XVIII З'їзду суддів України, Пленуму Верховного Суду та Пленуму Верховного Суду України, Ради суддів України, Вищої ради правосуддя та до Консультативної ради європейських суддів (КРЄСС).
3. Звернутись до Голови Верховної Ради України Д. Разумкова з питання забезпечення участі представників суддів у парламентських слуханнях «На шляху до справедливого судочинства в Україні».
4. Звернутись до Верховної Ради України з питання прискорення законодавчого врегулювання правового статусу суддів вищих спеціалізованих (касацийних) судів.
5. Звернутись до Президента України з питання заличення представників вищих спеціалізованих (касацийних) судів до роботи Комісії з питань правової реформи.
6. Звернутись до Комітету з питань правової політики Верховної Ради України з питання забезпечення участі представників вищих спеціалізованих (касацийних) судів в обговоренні на засіданні комітету законопроектів, що передбачають врегулювання правового статусу суддів вищих спеціалізованих (касацийних) судів.
7. Підписання та направлення звернень доручити судді Віщого адміністративного суду України Головчук С. В., судді Віщого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ Євграфової Є. П.

Головуючий на зборах

С. В. Головчук

Секретар зборів

Є. П. Євграфова

**ВИЩИЙ
АДМІНІСТРАТИВНИЙ
СУД УКРАЇНИ**

01029, м. Київ,
вул. Московська, 8, корпус 5

**ВИЩИЙ
ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД
УКРАЇНИ**

01016, м. Київ,
вул. О.Копиленка, 6

**ВИЩИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНІЙ
СУД УКРАЇНИ
З РОЗГЛЯДУ ЦІВІЛЬНИХ І
КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ**

03049, м. Київ,
просп. Гловітрофлотський , 28

23 вересня 2020 року

РАДІ СУДДІВ УКРАЇНИ
01601, м.Київ, вул. Липська, 18/5
davidenko@court.gov.ua

Шановний Богдане Сильвестровичу, шановні члени Ради суддів!

Судді вищих спеціалізованих (касацийних) судів висловлюють повагу й подяку роботі Ради суддів України, що спрямована на захист наших професійних прав та інтересів.

Утім змушені констатувати, що спроби розв'язати на рівні найвищих державних інституцій проблему **позбавлення нас права здійснювати професійну діяльність** не тільки за останній рік не зрушили питання з місця, а й продемонстрували зневагу до авторитету суддів та замасковане **нівелюванням основних гарантій незалежності судової влади**.

У грудні цього року третя річниця роботи новоутвореного Верховного Суду одночасно відзначатиметься *третьюю річницею усунення від здійснення правосуддя 49 суддів*, що входять до складу Вищого адміністративного суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ та Вищого господарського суду України.

Ми не маємо робочих місць, не маємо права здійснювати професійну діяльність. Не зважаючи на численні рішення Конституційного Суду України щодо єдності статусу судді, ми **позбавлені права отримувати суддівську винагороду на рівні із усіма суддями України відповідно до діючого Закону України «Про судоустрій та статус суддів»**. На сьогодні суддівська винагорода судді вищого спеціалізованого суду становить половину від тієї, що отримують судді у першій інстанції (у тому числі ті, що не здійснюють правосуддя у зв'язку із закінченням строку повноважень).

Ми єдині в Україні судді, які **позбавлені права вийти у відставку на умовах діючого Закону України «Про судоустрій і статус суддів»**. Судді вищих спеціалізованих судів, що вийшли у відставку до набрання чинності цим Законом, отримують довічне грошове утримання на умовах визначених Законом України «Про судоустрій і статус суддів» від 10.07.2010 року (втратив чинність) й вибирають у судах право на довічне грошове утримання відповідно до чинного законодавства як судді касаційного суду.

На сьогодні довідки про розмір суддівської винагороди для здійснення перерахунку довічного утримання видає особа, що здійснює повноваження голови ліквідаційної комісії. Утім, такий стан речей не триватиме нескінченно й у кінцевому

рахунку особа, що на сьогодні відповідальна за видачу довідок про розмір суддівської винагороди судді вищого спеціалізованого (касаційного) суду, припиниться. На законодавчому рівні це питання досі не визначено, а розгляд відповідного законопроекту реєстр №3032 триває з початку року!

З червня 2019 року ми **не отримали** жодної сутнісної **відповіді на наші неодноразові звернення** ні від Вищої ради правосуддя, ні від Верховної Ради України, ні від Президента України.

На початку вересня 2020 року ситуацію, у якій опинились судді вищих спеціалізованих (касаційних) судів, доведено до відома експертів Венеціанської комісії та передано копії усіх звернень до органів державної влади.

У зв'язку із відсутністю національного правового захисту впродовж серпня-вересня цього року до Європейського суду з прав людини **направлено 20 заяв суддів вищих спеціалізованих судів, 4 заяви чекають вирішення з минулого року**. Крім цього, щодо заяв 9 суддів Верховного суду України вже завершено процедуру комунікації.

Бездіяльність з боку найвищих державних інституцій у питанні законодавчого врегулювання правового статусу суддів вищих спеціалізованих (касаційних) судів, фактичне ігнорування з грудня 2017 року існування проблеми, є не тільки зневагою до авторитету суддів, а й свідченням **усунення основних гарантій незалежності судової влади**, що відповідно до п. 13 висновку № 18 (2015) Консультивативної ради європейських суддів (КРЄС) «Позиція судової влади та її відносини з іншими гілками державної влади в умовах сучасної демократії» є **неприйнятним**.

Так, 03 червня 2019 року у спільному зверненні суддів Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищого адміністративного суду України та Вищого господарського суду України до Президента України ми просили приділити увагу ситуації, що склалася внаслідок судової реформи навколо Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів. Пройшов рік, але жодної відповіді ми не отримали.

10 липня 2019 року у спільному зверненні суддів Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищого адміністративного суду України та Вищого господарського суду України до Президента України ми просили включити представників наших судів до складу Комісії з питань правової реформи та внести законопроект про внесення змін до чинного законодавства про судоустрій і статус суддів.

У листі від 29 серпня 2019 року за підписом керівника Офісу Президента А. Богдана нас було повідомлено про те, що викладені у зверненні пропозиції будуть передані до Комісії з питань правової реформи після того, як вона розпочне свою роботу. Відповіді від Президента України ми не отримали.

У жовтні 2019 року спільне звернення суддів Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищого адміністративного суду України та Вищого господарського суду України із пропозиціями законодавчого врегулювання направлено голові комітету Верховної Ради України з питань правової політики Венедіктовій І. В. (подано на прийомі громадян 08.10.2019 р., що проводив Стефанчук М.О.). Додаткові пропозиції до звернення від 08.10.2019 року були подані у приймальню комітету 10.10.2019 року.

На виконання рішення XVII позачергового З’їзду суддів України, 11 листопада 2019 року Рада суддів України направила копію рішення з’їзду Голові Верховної

Ради України та Президенту України з пропозицією розглянути питання щодо законодавчого врегулювання статусу суддів вищих спеціалізованих (касацийних) судів та внесення відповідних змін до Закону України «Про судоустрій та статус суддів».

У листі Офісу Президента від 13 грудня 2019 року за підписом А. Смирнова Раду суддів повідомлено про передачу рішення з'їзду для опрацювання членам робочої групи з питань розвитку законодавства про організацію судової влади та здійснення правосуддя Комісії з питань правової реформи. **На цьому «реалізація» рішення з'їзду суддів завершилася.**

У листопаді 2019 року нами направлено спільне звернення до Європейської комісії «За демократію через право».

28 листопада 2019 року судді Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищого адміністративного суду України та Вищого господарського суду України направили спільне звернення голові Комітету Верховної Ради України з питань правової політики Венедіктовій І.В. з питання правових підстав нарахування та виплати суддівської винагороди суддям вищих спеціалізованих судів. Проте, у відповіді від 16 грудня 2019 року нас повідомили про направлення звернення за належністю до Кабінету Міністрів України та Вищої ради правосуддя, незважаючи на відсутність у цих інституцій повноважень законодавчого урегулювання щодо порушених питань. Від Вищої ради правосуддя відповіді й досі не отримано, у той час коли Кабінет Міністрів направив листа, у якому зазначив про те, що не убачає ніякої проблеми.

05 грудня 2019 року судді Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищого адміністративного суду України та Вищого господарського суду України направили спільне звернення голові робочої групи з питань розвитку законодавства про організацію судової влади та здійснення правосуддя Комісії з питань правової реформи Смирнову А.О. щодо необхідності обговорення пропозицій щодо врегулювання правового статусу суддів вищих спеціалізованих судів на засіданні Комісії. Відповідь не отримана.

20 січня 2020 року до Президента України, комітету з питань правової політики Верховної Ради України, Вищої ради правосуддя звернулися збори суддів Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ. Копії звернення були направлені кожному члену комітету з питань правової політики. У відповідь отримані листи від окремих депутатів-членів комітету про наявність питань, що потребують уваги. Відповіді від Вищої ради правосуддя та від Президента України не надходили.

У зв'язку із прийняттям Конституційним Судом України рішення від 18 лютого 2020 року за конституційним поданням Верховного Суду України, 20 лютого 2020 року збори суддів Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ вчергове звернулися до Президента України, голови Верховної Ради України, комітету з питань правової політики Верховної Ради України, Вищої Ради правосуддя та направили пропозиції по законодавчому врегулюванню правового статусу суддів вищих спеціалізованих (касацийних) судів.

За відповідю Офісу Президента від 30 березня 2020 року, що підписана Смирновим А., законодавчі пропозиції, які дозволять привести положення законодавства України у відповідність із рішенням КСУ від 18 лютого 2020 року, напрацьовуються.

Інших відповідей на звернення зборів суддів не отримано.

У зв'язку із внесенням Президентом до парламенту законопроекту № 3711, спільні збори суддів Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищого адміністративного суду України та Вищого господарського суду України 10 червня 2020 року знову звернулися до Президента України, комітету з питань правової політики Верховної Ради України, Вищої Ради правосуддя.

За відповідю Офісу Президента від 05 серпня 2020 року за підписом Смирнова А., звернення зборів суддів направлено до Верховної Ради України для урахування під час опрацювання законопроекту №3711 до другого читання.

Інших відповідей на звернення зборів суддів не отримано.

У зв'язку із обговоренням на засіданні комітету з питань правової політики 4 вересня 2020 року пропозиції Першого заступника Голови Верховної Ради Р. Стефанчука про проведення 18 листопада 2020 року парламентських слухань на тему: «На шляху до справедливого судочинства в Україні», та ураховуючи направлені від імені вищих спеціалізованих (касацийних) судів пропозиції щодо законодавчого врегулювання статусу суддів цих судів, 08 вересня цього року ми звернулися до Комітету із проханням проводити парламентські слухання за участі представників вищих спеціалізованих (касацийних) судів. Утім, не зважаючи на те, що під час обговорення члени Комітету підтримали ініціативу проведення слухань щодо визначення напрямків судової реформи і висловились за максимальну відкритість даного заходу та залучення усіх зацікавлених суб'єктів, у проекті відповідної постанови Верховної Ради України, що була прийнята 16 вересня 2020, про представників вищих спеціалізованих судів не згадується.

З огляду на викладене просимо Раду суддів України у межах визначених Законом України «Про судоустрій і статус суддів» повноважень вжити заходів щодо забезпечення незалежності суддів вищих спеціалізованих (касацийних) судів та відновлення їх професійної діяльності.

З повагою, уповноважені зборами суддів

Суддя Вищого адміністративного суду України

С. Головчук

Суддя Вищого спеціалізованого суду України
з розгляду кримінальних і цивільних справ

Є. Євграфова

Суддя Вищого Господарського Суду України

І. Вовк

Контакти для зв'язку та листування:
суддя Євграфова Елізавета Павлівна
08296, Київська обл., с. Ворзель, вул. Молодіжна, 32
yv.elisa@gmail.com; 067 369 18 73

суддя Головчук Світлана Володимиривна
s.golovchuk@gmail.com; 068 043 47 60

суддя Вовк Іван Володимирович
ivanwoolf07@gmail.com; 067 465 94 20